

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(1006)

46. posiedzenie
Komisji Obrony Narodowej
w dniu 3 lipca 2009 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Organizacją do spraw Zakazu Broni Chemicznej (OPCW) w sprawie przywilejów i immunitetów Organizacji do spraw Zakazu Broni Chemicznej, podpisanego w Hadze 5 sierpnia 2008 r. (druk senacki nr 588, druki sejmowe nr 1959, 2006).

(Początek posiedzenia o godzinie 8 minut 03)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Stanisław Zajac)

Przewodniczący Stanisław Zajac:

Przepraszam za opóźnienie. No, ale trzy minuty to nie jest jeszcze tak dużo. Otwieram kolejne posiedzenie Komisji Obrony Narodowej.

Witam serdecznie naszych licznych gości, reprezentujących Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Biuro Bezpieczeństwa Narodowego, Ministerstwo Obrony Narodowej. Witam panów senatorów. Witam przedstawicieli Biura Legislacyjnego, którzy będą nam tu pomagać, czyli obecnego tu z nami pana Michała Gila.

Porządek posiedzenia otrzymaliście, Panowie Senatorowie. To rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Organizacją do spraw Zakazu Broni Chemicznej, OPCW, w sprawie przywilejów i immunitetów Organizacji do spraw Zakazu Broni Chemicznej, podpisanego w Hadze 5 sierpnia 2008 r. To druk senacki nr 588.

Proszę reprezentanta Ministerstwa Spraw Zagranicznych o przedstawienie ustawy.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Janusz Łacki:**

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.
Szanowna Komisjo!

Porozumienie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Organizacją do Spraw Zakazu Broni Chemicznej w sprawie przywilejów i immunitetów Organizacji do spraw Zakazu Broni Chemicznej zostało podpisane w Hadze 5 sierpnia 2008 r. Zanim przejdę do omówienia zawartości tego porozumienia, chciałbym powiedzieć, że jego zawarcie wynika wprost z Konwencji o zakazie prowadzenia badań, produkcji, składowania i użycia broni chemicznej oraz o zniszczeniu jej zapasów, która została zawarta w Paryżu 13 stycznia 1993 r. Ta konwencja została ratyfikowana przez Polskę 23 sierpnia 1995 r. Jest ona pierwszym w historii instrumentem prawa międzynarodowego, które zakłada całkowitą likwidację jedną z trzech kategorii broni masowego rażenia. Polska jako jedno z stu osiemdziesięciu ośmiu państw członkowskich wyznaczyło swój organ krajowy; jest nim Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Chciałbym powiedzieć, że zgodnie z wymogami konwencji zostały złożone w terminie deklaracje wstępne, są składane również okresowe deklaracje roczne. Stworzono też narodowe środki prawne i administracyjne, między innymi przyjęto ustawę z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu tej konwencji.

Organizacja do spraw Zakazu Broni Chemicznej została powołana wraz z wejściem w życie tej konwencji w celu zapewnienia efektywnego nadzoru międzynarodowego realizacji tej konwencji. Sekretariat tej organizacji – OPCW to skrót od nazwy angielskiej – wskazuje na szczególne znaczenie pilnego zawierania tego typu porozumień, czyli porozumień w sprawie przywilejów i immunitetów, z państwami będącymi członkami tej organizacji na terytoriach, w których znajdują się laboratoria posiadające oficjalną akredytację OPCW. Polska jest jednym z takich państw; w naszym przypadku chodzi o laboratorium Wojskowego Instytutu Chemii i Radiometrii. Porozumienie reguluje także kwestię statusu inspektorów OPCW przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z prowadzoną przez nich działalnością weryfikacyjną.

Samo porozumienie określa zakres przywilejów i immunitetów. Na mocy tego porozumienia OPCW uzyska immunitet jurysdykcyjny oraz nietykalność majątku, archiwów, dokumentów i pomieszczeń. Organizacji będzie przysługiwał także przywilej podatkowy ograniczony do podatków bezpośrednich oraz przywilej celny w zakresie towarów przeznaczonych do użytku służbowego. Z kolei funkcjonariusze organizacji otrzymają przywileje i immunitety konieczne dla niezależnego wykonywania przez nich funkcji, a więc immunitety dotyczące aresztowania, zatrzymania, immunitet jurysdykcyjny, nietykalność dokumentów, zwolnienie z ograniczeń migracyjnych i dotyczących rejestracji cudzoziemców. Taki zakres przywilejów i immunitetów jest ogólnie przyjęty w praktyce międzynarodowej. Przypomnę, że w okresie ostatnich paru lat Polska ratyfikowała już podobne konwencje z innymi organizacjami. Był to Międzynarodowy Trybunał Karny, Międzynarodowy Trybunał Karny dla byłej Jugosławii czy Międzynarodowa Organizacja Dna Morskiego. Nie przewiduje się, żeby obywatele polscy pełniący funkcje w tej organizacji często korzystali z tych immunitetów i przywilejów. Oczywiście taka sytuacja może zachodzić tylko wtedy, gdyby z ramienia organizacji wykonywali jakieś funkcje urzędowe na terytorium Polski.

Ratyfikacja porozumienia nie pociągnie za sobą skutków finansowych. Nie ma również potrzeby dokonywania zmian w ustawodawstwie wewnętrznym. Ze względu na to, że porozumienie dotyczy wolności, praw i obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz spraw regulowanych w ustawie w zakresie prawa karnego, prawa finansowego, prawa o cudzoziemcach, prawa celnego, proponowanym trybem ratyfikacji jest ratyfikacja za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Proszę o przyjęcie ustawy o ratyfikacji Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Organizacją do spraw Zakazu Broni Chemicznej, OPCW, w sprawie przywilejów i immunitetów Organizacji do spraw Zakazu Broni Chemicznej, podpisanego w Hadze 5 sierpnia 2008 r. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Stanisław Zając:

Dziękuję bardzo.

Mam pytanie. Mówimy tylko o ratyfikacji porozumienia. To jest porozumienie dwustronne między Polską a tą organizacją, tak?

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Janusz Łącki:**

Tak, Panie Przewodniczący, to jest porozumienie dwustronne między Rządem RP a tą organizacją; takie porozumienia zawarło już kilkadziesiąt państw. I tak jak wspomniałem, zawarcie tego porozumienia dwustronnego między danym państwem a tą organizacją, które by uściślało zakres tych przywilejów i immunitetów, przewiduje Konwencja o zakazie broni chemicznej z 1993 r.

Przewodniczący Stanisław Zajęc:

Jeśli chodzi o te przywileje i immunitety...

(Brak nagrania)

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Janusz Łącki:**

Gdyby wśród pracowników i funkcjonariuszy tej organizacji byli obywatele polscy, to oczywiście z racji tego byłoby zobowiązani do przestrzegania prawa polskiego. Ale gdyby w charakterze funkcjonariuszy tej organizacji, wykonując obowiązki służbowe, znaleźli się na terytorium Polski, to im również by przysługiwały te przywileje...

(Przewodniczący Stanisław Zajęc: Dobrze, a gdyby znaleźli się na terytorium innego państwa, które jest członkiem organizacji, a nie podpisało tego rodzaju porozumienia?)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Generalnie obowiązuje, oczywiście, konwencja wiedeńska o stosunkach dyplomatycznych, która też przewiduje pewien zakres przywilejów i immunitetów...

Przewodniczący Stanisław Zajęc:

Rozumiem, że sto osiemdziesiąt osiem państw to podpisało. Nie wiem, czy dzisiaj jest ich tyle, czy więcej, w każdym razie taka liczba padła również w czasie debaty sejmowej. Sytuacja jest taka, że porozumienia dwustronne podpisało kilkadziesiąt, jak słyszę tutaj, państw tego rodzaju, o których w tej chwili mówimy, i tutaj sprawa wydaje się prosta. A co w przypadku tych państw, które nie podpisały, a są członkami organizacji?

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Janusz Łącki:**

Myślę, że odpowiedź na to pytanie daje art. 8 konwencji z 1993 r., który stwierdza, że organizacja korzysta na terytorium każdego państwa strony oraz w dowolnym innym miejscu podlegającym jego jurysdykcji ze zdolności prawnych oraz takich przywilejów i immunitetów, jakie są konieczne dla realizacji jej funkcji, z kolei zakres tych przywilejów i immunitetów regulują właśnie te porozumienia dwustronne.

(Brak nagrania)

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Janusz Łącki:**

Tak, porozumienie zostało sporządzone wyłącznie w języku angielskim, taka jest praktyka tej organizacji. Również w przypadku innych państw, które wcześniej podpisały te porozumienia, ten język był stosowany.

(Przewodniczący Stanisław Zając: Czyli rozumiem, że sporządzone jest w języku angielskim, ale przetłumaczono je również na język polski?)

Tak. I chciałbym zapewnić, że po ratyfikacji w Polsce tekst tego porozumienia będzie ogłoszony w „Dzienniku Ustaw” w dwóch wersjach językowych, angielskiej i polskiej.

Przewodniczący Stanisław Zając:

Dziękuję bardzo.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

**Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Michał Gil:**

Panie Przewodniczący, Wysoka Komisjo, Szanowni Zebrani, Biuro Legislacyjne nie ma uwag do tej ustawy.

Przewodniczący Stanisław Zając:

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję, Panowie Senatorowie.

Senator Stanisław Bisztyga:

Mnie bardzo interesuje ta organizacja. Czy byłby pan uprzejmy...

Przewodniczący Stanisław Zając:

Już, momencik.

Pytanie do...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Janusz Łącki:**

To znaczy Organizacja do spraw Zakazu Broni Chemicznej?

(Przewodniczący Stanisław Zając: My jesteśmy członkiem...)

OPCW została powołana – zdaje się, że o tym wspomniałem – w celu zapewnienia efektywnego nadzoru międzynarodowego nad realizacją konwencji o zakazie broni chemicznej z 1993 r. Ta organizacja...

(Przewodniczący Stanisław Zając: W którym roku?)

Wszystkie państwa członkowskie wchodzi...

(*Głos z sali*: Nie wszystkie państwa ratyfikowały konwencję, tylko węższa grupa.)

W tej chwili konwencję ratyfikowało sto osiemdziesiąt osiem państw. Takimi, które ją podpisały, ale jej nie ratyfikowały, są dwa państwa, Izrael i Myanmar, to jest dawna Birma. Jest też pięć państw, które jeszcze jej nie podpisało: Angola, Egipt, Korea Północna, Somalia i Syria. A więc z chwilą wejścia konwencji z 1993 r. te państwa, które ją podpisały, a następnie ratyfikowały, stały się członkami tej organizacji.

(*Senator Stanisław Bisztyga*: A organizacja powstała w którym roku?)

Organizacja powstała... To znaczy zaczęła ona działać wraz z wejściem w życie konwencji, a to było 29 kwietnia 1997 r., dokładnie sto osiemdziesiąt dni po złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych przez sześćdziesiąt pięć państwo.

Przewodniczący Stanisław Zając:

Rozumiem.

Proszę bardzo, Panowie Senatorowie... To wszystko? Dziękuję bardzo.

Jest sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych, Senat ratyfikował i nie ma żadnych pytań...

(*Senator Maciej Grubski*: Jeśli można...)

Proszę bardzo.

Senator Maciej Grubski:

Jeżeli jest możliwe uzyskanie informacji, czy Polska ponosi... To znaczy ja rozumiem, że skoro przynależymy do organizacji, to pewnie ponosimy jakieś koszty. Czy w przypadku pobytu u nas tych osób, które działają, nasz kraj dodatkowo ponosi jakieś koszty, powiedzmy, związane z pobytem? Przecież na pewno są to znaczne koszty. Dziękuję.

(*Brak nagrania*)

**Zastępca Dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Janusz Łącki:**

...Bo było pytanie.

A więc, jak wspomniałem, ratyfikacja nie zakłada ponoszenia skutków finansowych. Koszt delegacji i pobytu funkcjonariusza organizacji pokrywa sama organizacja. Po stronie naszego państwa jest tylko obowiązek przyznania przywilejów i immunitetów, które są bezkosztowe.

(*Głos z sali*: Była kwestia dodatkowych opłat...)

No tak, oczywiście można powiedzieć, że w jakiś sposób nie wpłyną do budżetu opłaty z ceł i podatków, ale taka sama sytuacja jest w przypadku przedstawicieli dyplomatycznych, konsularnych. Jest to po prostu zrównanie praw funkcjonariuszy tej organizacji z prawami tych innych kategorii osób. Dziękuję.

(*Brak nagrania*)

Przewodniczący Stanisław Zając:

Osiem głosów. Jednogłośnie. (8)

Czyli komisja rekomenduje przyjęcie ustawy bez poprawek.

Pozostała jeszcze kwestia sprawozdawcy komisji.

Jeżeli komisja pozwoli, to przedstawiłbym krótkie sprawozdanie.

Są inne propozycje? Nie ma.

Proszę bardzo, kto jest za?

Dziękuję bardzo.

Ten punkt wyczerpaliśmy, ale jest jeszcze jedna sprawa, o której chcę powiedzieć. Mianowicie mamy nowych członków komisji – no, takich i nowych, i starych, bo już kilka tygodni panowie senatorowie funkcjonują w naszej komisji – ale zdarzają się przypadki, że nie zawsze dochodzą do nich informacje o posiedzeniach komisji.

Proszę bardzo, pan senator Sidorowicz.

Od niego miałem taki sygnał.

Senator Władysław Sidorowicz:

Chciałem przeprosić sekretariat. Okazuje się, że ustawiłem sobie komórkę na tryb „milczy” i po prostu... Bardzo przepraszam, to nieporozumienie, państwo nie ponoszą tu żadnej, że tak powiem, odpowiedzialności.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przewodniczący Stanisław Zając:

Bardzo dziękuję panu senatorowi za to wyjaśnienie, bo wkradł się tu mały niepokój. Uważałem jednak, że jest to sprawa do wyjaśnienia. Bardzo dziękuję.

My wszyscy, w komplecie, jesteśmy zawsze zawiadamiani kilkakrotnie, tak jak tu pan senator Bisztyga sygnalizował, czasami aż za dużo. Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie komisji. Zapraszam na uroczyste posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 8 minut 18)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851